

Bornholm
Jill Grønberg Nothlev
Gjøddinggård, Førstballevej 2
7183 Randbøl

Kystdirektoratet
J.nr. 22/23608-6
Ref. Morten Skov Jensen
16-01-2023

Dispensation til shelterplads med tre shelters inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Du har den 01-11-22 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til shelterplads inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 1ar, Hammersholm, Allinge-Sandvig Jorder, Hammersøvej 2, 3770 Allinge i Bornholms Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Du skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Du kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Du må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Du vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan du skal forholde dig, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Du kan se en klagevejledning i bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Naturstyrelsen Bornholm søger om etablering af en ny shelterplads ved Opalsøen på Bornholm. Ifølge ansøger var opalsøen tilbage i 1950erne stenbrud, og arealet hvor den nye shelterplads ønskes opført var kartoffelmark indtil ca. 1980erne.

Ansøger skriver om baggrunden herfor:

For 15-20 år siden ønskede Naturstyrelsen i samarbejde med lokale foreninger at gøre det tidligere stenbrudsområde attraktivt som friluftsområde. I den forbindelse blev der etableret en shelterplads med bålhytte og to sheltere samt fiskebro i Hammersø.

Siden da har området udviklet sig meget, og er blevet et decideret turist-hotspot i sommerperioden med bl.a. svævebanen "Tovbanen" over Opalsøen, klippeklatring, rappelling, turridning, vandrende, badende, kaffevogn og flere større arrangementer.

Derfor ønsker Naturstyrelsen som led i A.P. Møller Fondens projekt "Sov i shelter ved Naturstyrelsen" at nedlægge den eksisterende shelterplads og i stedet opføre en ny - stadig med tilknytning til området, men trukket en smule væk fra den værste færdsel, så brugerne af shelterne igen kan få en naturoplevelse, men stadig så tæt på Opalsø-området, at faciliteter som toilet og lign. fortsat kan anvendes her.

Konkret betyder det at bålhytten på den nuværende plads uden for strandbeskyttelseslinjen bevares, da denne er central for de nuværende friluftaktiviteter i området, mens de to shelters fjernes og erstattes af tre nye shelters på den ønskede lokation.

Den nye shelterplads ønskes etableret i et område som er fredskov og ejet af naturstyrelsen. Den ønskede placering ligger i umiddelbar tilknytning til både vej og p-plads (ca. 70-80 m mod nord). Placeringen er trukket lidt væk og ind i skoven, så man herved undgår trafik og støjgener fra de øvrige aktiviteter ved Opalsøen. På den ønskede placering har der ifølge ansøger tidligere været landbrugsjord, og arealet er derfor fladt.

Ifølge ansøger får de tre sheltere et grundplan på ca. 2,5 x 3,5 meter hver, og en højde på ca. 2 meter. Shelterne opføres i umalet træ, og taget etableres som grønt tag.

Fig. 1. viser de vejledende matrikelskel (sorte streger) samt det strandbeskyttede areal (gult prikke område og gul streg) som projektområdet ligger indenfor. Den røde prik angiver ca. lokationen for den tiltænkte shelterplads. På figuren ses desuden Opalsøen i øverste højre hjørne samt kysten i venstre side. Indsat fra SagsGIS.

Fig. 2. viser luftfoto 2022 af området. Her ses Opalsøen i øverste højre hjørne samt kysten i nederste venstre side. Den røde prik angiver ca. lokationen for den tiltænkte shelterplads. Indsat fra SagsGIS.

Fig. 3. viser placeringen af den nye shelterplads vist med grøn cirkel. Placeringen af den eksisterende shelterplads er markeret med en blå cirkel. De gule streger markerer de vejledende matrikelskel. Derudover er habitatnaturtypen stilkege-krat markeret med rød/brunlig skravering. Indsat fra ansøgning.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 184, Hammeren og Slotslyngen. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 160 og fuglebeskyttelsesområde nr. 116.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Shelterpladsen etableres i et skovområde, der er registreret som habitatnaturtypen stilkege-krat (9190). Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på at området ved Opalsøen i forvejen er kendetegnet ved høj aktivitet i form af mange besøgende.

Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

Miljøstyrelsen har som myndighed for fredskov meddelt dispensation fra skovloven til projektet. Det følgende er Miljøstyrelsens redegørelse vedrørende bilag IV-arter i kursiv, som Kystdirektoratet i sin helhed tilslutter sig.

I området er der registreret følgende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV:

- *Løvfrø (600 m, sydvest)*
- *Springfrø (550 m, sydøst)*
- *Strandtudse (500 m, nordvest)*
- *Stor vandsalamander (550 m, sydøst)*
- *Markfirben (400 m, nord)*
- *Sydflagermus (650 m, sydvest)*
- *Brandts flagermus (650 m, sydvest)*
- *Troldflagermus (700 m, nordøst)*
- *Nordflagermus (700 m, nordøst)*
- *Frynseflagermus (700 m, nordøst)*
- *Vandflagermus (700 m, nordøst)*
- *Dværgflagermus (700 m, nordøst)*
- *Brunflagermus (700 m, nordøst)*
- *Pipistrelflagermus (700 m, nordøst)*

I parentes er angivet afstand og retning til nærmeste registrering.

Projektet vedrører et begrænset areal, i et område som allerede har et højt besøgs-tryk og der findes i området flere lignende skovarealer.

Anlæg af shelterpladsen berører ikke lysåbne naturtyper eller søer, og vurderes derfor ikke at have betydning for markfirben eller de registrerede paddearter.

Vedrørende flagermus, er bevoksningen yngre, sammenlignet med omkringliggende skovarealer, og vil derfor sandsynligvis ikke være foretrukket levested for arter af flagermus. Projektet påvirker desuden et meget begrænset areal.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskædigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det vil være muligt at opnå dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Det er en forudsætning for at opnå dispensation, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

Der er søgt om dispensation til at opføre en shelterplads med tre shelters, der er frit tilgængelige for områdets besøgende.

Kystdirektoratet vurderer, at der tale om anlæg, som ikke vil påvirke oplevelsen af kystlandskabet nævneværdigt, da de opføres tæt på eksisterende anlæg som vej, p-plads og bålhytte. Derudover er området i forvejen karakteriseret ved meget færdsel og aktivitet og opførelsen af shelters vil derfor ikke forringe oplevelsen af hverken kystlandskabet eller naturen. Der lægges desuden vægt på at de tre shelters ligger tilbagetrukket fra kysten, og at der er en række anlæg mellem shelterpladsen og kysten.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til opførelse af shelterplads med tre shelters.

Med venlig hilsen

Morten Skov Jensen

Morten Skov Jensen

+45 61 35 11 70

moskj@kyst.dk

Afgørelsen er også sendt til:

- Bornholms Kommune, post@brk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Bornholm, bornholm@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Bornholm bornholm@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Bornholm, bornholm@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 184,
Hammeren og Slotlyngen.**

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 160		
Naturtyper:	Kystklint/klippe (1230)	Strandeng (1330)
	Revling-indlandskliit (2320)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Enekrat (5130)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Indlandsklippe (8220)	Havgrotte (8330)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
	Arter: Stor vandsalamander (1166)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 116

Fugle: Vandrefalk (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.